

Az ismeretkör: A személyiségfejlesztés módszerei kisgyermekkorban

Kredittartománya: 11 kredit

Tantárgyai:

- 1) A játék a nevelésben
- 2) Személyiségfejlesztés a hagyományismeret eszközeivel
- 3) Bábjáték és módszertana

Tantárgy neve: Személyiségfejlesztés a hagyományismeret eszközeivel
CSKN szak
Neptunkód: BCS2O0017N, BCS2O0017L

Kreditértéke: 4

A tantárgy **besorolása:** kötelező

A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 20%elmélet-80%gyakorlat

A tanóra típusa: gyakorlat, és **óraszám:** 0 ea. + 4 gyak./hét az adott félévben

Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további módok, jellemzők:**

- a szorgalmi időszak heteire lebontott tematika
- a feladatok, a kidolgozásuk, és értékelésük részletes szempontsora

A számonkérés módja: **gyakorlati jegy**

Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további módok:**

Feladatok:

- **prezentáció** a kiadott témakörök egyikéből, **önértékelés, oktatói visszajelzés**
- **tervezetírás csoportmunkában** kiadott témakör alapján (választott téma / témakör kidolgozása és beépítése az iskolai nevelési folyamatba projektnap vagy témahét keretében); közös **értékelés**

A tantárgy **tantervi helye:** 4. félév

Előtanulmányi feltételek: nincsenek

Tantárgyleírás:

Néprajzi alapismeretek I.: Kárpát-medence és Moldva, a néprajzi tájak, etnikai csoportok néhány jellegzetessége (Dunántúl, Felvidék, Alföld)

Néprajzi alapismeretek II.: Kárpát-medence és Moldva, a néprajzi tájak, etnikai csoportok néhány jellegzetessége (Erdély és Moldva)

A család, a nagy- és kiscsalád felépítése.

Társas munkák, munkaalkalmak, a közösségi alkalmak népszokásai.

Az átmeneti rítusok és szerepük a családban és a közösségben.

A születés és a keresztelő szokásai.

Kisgyermekkor, gyermekkor.

Gyermeknevelés, játék, munka, gyermekfolklór. A kisgyermek a jeles napi, ünnepi szokásokban Kalendáriumi szokások és szerepük a szocializációban, belenevelődésben- általános jellemzők.

Jeles napok, ünnepi szokások az egyházi év rendjében, néhány köszöntő és dramatikus szokás példája (elméleti, gyakorlati, módszertani ismeretek).

A karácsonyi ünnepkör köszöntő, színjátékszerű szokásai I.

A karácsonyi ünnepkör köszöntő, színjátékszerű szokásai II.

Farsangi és iskolába toborzó szokások.

Nagyböjt, böjti játékok, a húsvéti ünnepkör hagyományai

Májusfa-állítás, pünkösöd, pünkösdi népszokások

A nyári napforduló ünnepe, Szent Iván napja, nyári jeles napok.

Őszi jeles napok, munkaalkalmakhoz kapcsolódó társas munkák, közösségi ünnepek.

Kötelező, illetve ajánlott **irodalom:**

Kötelező irodalom:

Kapros Márta: A születés és a kisgyermekkor szokásai. In: Dömötör Tekla (főszerk.): Magyar Néprajz VII. Népszokás, néphit, népi vallásosság. Akadémiai Kiadó, Bp. 1990. 9-31. o. ISBN: 963 05 5685 5

<http://mek.niif.hu/02100/02152/html/07/4.html>

Tátrai Zsuzsanna: A gyermekkor költészete In: Magyar Néprajz V. Népköltészet. 584-610.

(Főszerk.: Vargyas Lajos) Bp. 1993; <http://mek.niif.hu/02100/02152/html/05/>

Baktay Patrícia – Koltai Magdolna: Kézműveskönyv. Tanulási segédlet. Tárogató Kiadó, 1994. ISBN 963-8491-31-0

Ajánlott irodalom:

Artner Erzsébet: Kézművesség 10-14 éveseknek. Calibra Kiadó, Bp., 1994. ISBN:

9631622398Gazda Klára: Gyermekvilág Esztelneken. Kriterion Könyvkiadó Bukarest, 1980. ISBN: 9789630665360 http://www.adatbank.ro/html/cim_pdf1002.pdf

Kertész Judit: A születés és a kisgyermekkor folklórja a Szuha-völgyben. Debrecen 1989. ISBN: 963 471 58 69

Kókai Magdolna: „Ágy lábában van a másik...” Születés körüli szokások és hiedelmek a

Jászságban. Jászberény 2010. ISBN: 978963 7113 29 1

Nagy Mari - Vidák István: Játékok vízparti növényekből. Móra Ferenc Ifjúsági

Könyvkiadó, Bp., 1980. ISBN: 9631120163

Előírt szakmai kompetenciák, kompetencia-elemek, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Rendelkezik a három év alatti kisgyermek személyes, szociális és kognitív kompetenciáinak és testi fejlődésének támogatását, a gyermek biológiai és pszichés szükségleteinek kielégítését, szakszerű gondozását megalapozó szaktudományos: pedagógiai, pszichológiai, egészségügyi, társadalomtudományi és módszertani ismeretekkel.
- Tisztában van a fejlődés szociokulturális meghatározottságával, kontextusával, komponenseivel és determinánsaival, értelmezni tudja az ebből fakadó különbségeket.
- Ismeri a pedagógiai tervezés szintjeit, a közöttük lévő összefüggéseket, és tájékozott a kisgyermeknevelés tervezésének elméleti és módszertani kérdéseiben.
- Tisztában van az egészségfejlesztés, a fenntartható fejlődés elveivel és gyakorlati vonatkozásaival, környezet,- baleset,- munka,- és fogyasztóvédelmi vetületeivel.

b) képességei

- Támogatja a gyermek önállósodását, a szokások és az egészséges életmód alakulását.
- Képes a három év alatti gyermekek fejlődésének nyomon követésére, az eltérő fejlődési ütem felismerésére, és az érési-fejlődési folyamatok egyénre szabott, differenciált befolyásolására, az ehhez szükséges módszertani kultúra kialakítására.
- Kielégíti a kisgyermek esztétikai szükségleteit, szakszerűen támogatja a különböző művészeti ágakhoz kapcsolódó kisgyermekkorai alkotó és befogadó tevékenységeket, a fejlődő gyermeki kreativitást. Támogatja a motoros képességek és a nyelvi, kommunikatív képességek fejlődését.
- Az összegyűjtött digitális információkat rendszerezni, elemezni tudja, az összefüggések megragadására és kezelésére képes.

c) attitűdje

- Elsődlegesnek tartja a gyermek egyéni igényeihez igazodó szükséglet-kielégítést, gondozást, az egészséges szokásrendszer kialakítását.
- Elkötelezett a kisgyermekek játékszükségleteinek kielégítése iránt, szívesen vesz részt a játékban, a játék örömet okoz számára.
- Nyitott a szimbolikus önkifejezési formák irányába, szívesen vesz részt művészeti tevékenységekben.

- A kisgyermek és önmaga kreativitását örömmel éli meg.
- Felelős és kezdeményező szerepet vállal az egészségfejlesztés, a fenntartható fejlődés elveinek és gyakorlati kontextusba átültetésének, a szakmájának és a közösség érdekeinek szolgálatába állítására.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget vállal a rábízott kisgyermekért, gyermekcsoportért, a nevelés folyamatában hozott döntéseiért és pedagógiai tevékenységének következményeiért.
- Felelősséggel tartozik a gyermek személyiségének sokoldalú, harmonikus kibontakoztatásáért, az egészséges fejlődéshez és fejlesztéshez szükséges személyi, tárgyi környezet megteremtéséért.
- Önállóan tervezi és alakítja a digitális műveltségét.

Tantárgy felelőse: dr. Baksa Brigitta főiskolai tanár

Tantárgy oktatásába bevont oktató: dr. Karácsony-Molnár Erika főiskolai tanár